

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJOS IR JOS REGULIAVIMO SRITIES ĮMONIŲ, ĮSTAIGŲ IR BENDROVIŲ VEIKLOS PARTNERIŲ ELGESIO KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių veiklos partnerių elgesio kodeksas (toliau – Veiklos partnerių elgesio kodeksas) nustato bendrus reikalavimus ir principus, kurie skatina ministerijos, organizacijų veiklos partnerius veikti pagal visuotinai pripažintus skaidraus elgesio standartus. Veiklos partnerių elgesio kodeksas taikomas visiems Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos (toliau – Ministerija) ir įstaigų prie Ministerijos, viešųjų įstaigų, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina Ministerija, valstybės įmonių, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Ministerija, akcinių bendrovių, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra Ministerija (toliau – organizacijos), veiklos partneriams.

2. Ministerija, organizacijos laikosi teisėtumo principo visose savo veiklos srityse. Teisėtumo principo laikymasis apima netrukdomą žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimą, sąžiningą mokesčių mokėjimą, konkurencijos ir antimonopolinių įstatymų laikymąsi, griežtą korupcijos, kitų nusikaltimų, teisės pažeidimų draudimą, aplinkosaugos reikalavimų laikymąsi, visų veiklai reikalingų administracinių leidimų gavimą, procedūrų atlikimą ir kt.

3. Ministerija, organizacijos savo pavyzdžiu įpareigoja veiklos partnerius:

3.1. elgtis sąžiningai, veikti teisėtai (pvz., tiksliai laikytis žmogaus teisių, kovos su korupcija, privatumo, konkurencijos, aplinkosaugos ir kitų teisės aktų);

3.2. veikti skaidriai, būti atsakingus už savo veiksmus;

3.3. siekti ir dėti protingas pastangas, kad Veiklos partnerių elgesio kodekse nustatyti reikalavimai ir principai taip pat būtų taikomi ir veiklos partnerių partneriams, tiekėjams, subrangovams;

3.4. aktyviai skatinti skaidrumo, sąžiningumo, teisėtumo, atsakingumo principų įgyvendinimą ir laikymąsi.

4. Veiklos partnerių elgesio kodekso nuostatos atitinka Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių darbuotojų elgesio kodekso nuostatas.

5. Veiklos partnerių elgesio kodekse vartojamos sąvokos:

5.1. **atsakingas asmuo** – Ministerijos, organizacijų darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kitas susijusias veiklas. Atsakingu asmeniu, priklausomai nuo Ministerijos, organizacijų struktūros, gali būti atskiras padalinys;

5.2. **dovana** – turtinė (gryniesi pinigai, čekiai, kuponai ir t. t.) ar kitokia asmeninė nauda (svetingumo dovanos, paslaugos, pažadas, privilegijos, nuolaidos, vartojimui skirtos dovanos ir t. t.), į kurią darbuotojas neturi privačios teisės ir kuri jam suteikia geresnę materialinę ar nematerialinę padėtį. Tai apima ir naudą, kurią gauna tretieji asmenys, pvz., artimieji, pažįstami ir pan.;

5.3. **Ministerijai ir (ar) organizacijoms atstovaujantys asmenys** – konsultantai, kolegialių organų nariai, patariamųjų organų nariai, komitetų nariai ir kt.;

5.4. **produktas** – Ministerijos ir (ar) organizacijų veiklos proceso ir (ar) žmogaus darbo rezultatas, t. y. prekės, paslaugos, informaciniai produktai (pvz., idėjos, tekstai, žinios), darbai;

5.5. **tarptautinis protokolas ir (ar) tradicijos** – visuma visuotinai pripažintų taisyklių ir tradicijų, kuriomis tarpusavio bendradarbiavimą su užsienio subjektais grindžia Ministerija, organizacijos;

5.6. **veiklos partneris** – fizinis, juridinis asmuo arba bet kuris kitas subjektas, kuris Ministerijai, organizacijai tiekia produktus, taip pat veiklos partnerio partneriai, tiekėjai, subrangovai;

5.7. kitos Veiklos partnerių elgesio kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme.

6. Veiklos partnerių elgesio kodeksą rengia Ministerija. Ministerijai Veiklos partnerių elgesio kodeksas taikomas tiesiogiai. Organizacija turi vadovautis Ministerijos patvirtintu Veiklos partnerių elgesio kodeksu ir vidaus dokumentais užtikrinti Veiklos partnerių elgesio kodekso nuostatų įgyvendinimą. Organizacijos gali papildyti Veiklos partnerių elgesio kodeksą pagal savo veiklos specifiką.

II SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI IR DARBUOTOJAMS

7. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai vykdydami savo veiklą turi gerbti tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teises ir laisves, savo veiksmais prisidėti prie jų apsaugos ir įgyvendinimo.

8. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriams griežtai draudžiama naudoti neteisėtą vaikų darbą. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi laikytis galiojančių vaikų darbo draudimo nuostatų ir netoleruoti jokios priverstinio darbo formos.

9. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi skatinti ir gerbti visuomenės, kalbų, kultūrų ir gyvenimo būdo įvairovę ir netoleruoti jokios asmenų diskriminacijos, ypač dėl jų kilmės, religijos, seksualinės orientacijos, tautybės, pilietybės, politinių pažiūrų, amžiaus, šeiminės ar socialinės padėties, lyties, neįgalumo ar kito pagrindo.

10. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai laikosi teisės aktų reikalavimų dėl susirinkimų laisvės ir interesų grupių formavimo.

11. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai veikdami kartu su savo darbuotojais turi užtikrinti saugią darbo aplinką, produktų saugą ir su sauga susijusių darbuotojų reikalingas kvalifikacijas ir žinias. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi užtikrinti darbuotojų saugos ir sveikatos nuolatinių ir prevencinių priemonių darbe organizavimą, nes tai apsaugo darbuotojus nuo galimos grėsmės jų sveikatai ir gyvybei ir sudaro saugias, sveikas darbo sąlygas.

12. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi laikytis jiems taikomų aplinkosaugos standartų, yra įsipareigoję laikytis tvarumo, socialinės atsakomybės, efektyvumo principų.

13. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi laikytis įstatymų, reglamentuojančių darbo santykius, darbdavių ir darbuotojų susitarimus, užtikrinti darbuotojams teisingą atlygį už atliktą darbą.

14. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi laikytis su asmens duomenų apsauga susijusių teisės aktų reikalavimų. Ministerija, organizacijos veiklos partneriai gerbia savo darbuotojų, klientų bei partnerių privatumą ir įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas užtikrinti tinkamą asmens duomenų saugumą, įskaitant apsaugą nuo netyčinio ar neteisėto asmens duomenų sunaikinimo, praradimo, pakeitimo, atskleidimo be leidimo ar neteisėtos prieigos prie jų.

15. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai užtikrina, kad Ministerijos, organizacijų konfidenciali informacija ir intelektualinė nuosavybė būtų saugomos. Nutrūkus veiklos santykiams Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai privalo toliau saugoti ir neviešinti konfidencialios informacijos, kurią sužinojo vykdydami bendrą veiklą su Ministerija ir (ar) organizacijomis, išskyrus atvejus, kai sutartimis ar kitu teisiniu pagrindu yra numatytas konkretus konfidencialios informacijos saugojimo terminas.

16. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi naudoti tik licencijuotą programinę įrangą, atsižvelgdami į suteiktų teisių ir licencijų ribas.

III SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJA

17. Ministerija, organizacijos įpareigoja savo veiklos partnerius netoleruoti jokios korupcijos ar kitos nesąžiningos tarpusavio veiklos, taip pat tokios veiklos su klientais, partneriais, Lietuvos ir užsienio valstybių institucijomis, organizacijomis, kitais asmenimis.

Siekiant netoleruoti ir neprisidėti prie nesąžiningos veiklos, organizacijos, kurios dalyvauja konkursuose kaip tiekėjas subrangos darbams, turėtų tikrinti, ar subrangos pagrindais atliekami darbai ir paslaugos sutampa su generalinio užsakovo užsakymu ir lūkesčiais, turėtų nedalyvauti sandoriuose, kuriais galimai sudaromos prielaidos netinkamam viešųjų pirkimų sutarčių vykdymui ir nepagrįstiems tokią sutartį sudariusio tiekėjo sutaupymams. Susidūrus su tokiais atvejais – apie galimus viešųjų pirkimų būdu sudarytos sutarties pažeidimus praneštų perkančiajai organizacijai ir (arba) kompetentingoms institucijoms.

18. Ministerijos, organizacijų veiklos partnerių darbuotojų darbo užmokestis turi būti proporcingas tiekiamoms prekėms, teikiamoms paslaugoms. Darbo užmokestis negali būti naudojamas užmaskuotai, nepagrįstai naudai suteikti ar gauti.

19. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi vengti viešųjų ir privačių interesų konfliktų, kurie gali sukelti korupcijos rizikas. Esant galimiems viešų privačių interesų konfliktams, kiek tai susiję su veiklos partnerių Ministerijai ir (ar) organizacijoms tiekiamais produktais, veiklos partneriai visada informuoja Ministeriją, organizacijas.

20. Veiklos partneriai, bendradarbiaudami su Ministerija, organizacijomis, privalo užtikrinti, kad jų darbuotojai netoleruotų ir nepriimtų jokių dovanų, jei tokios dovanos gali būti traktuojamos kaip brangesnės nei įprastos komercinės dovanos ir tokiomis dovanomis siekiama įgyti veiklos partnerių darbuotojų palankumą, daryti įtaką darbuotojų priimamiems sprendimams.

21. Veiklos partneriai turi užtikrinti, kad jų darbuotojai neteiktų, nesiūlytų jokių dovanų, jei tokiomis dovanomis siekiama nesąžiningai užtikrinti pranašumą ar gaunančio asmens sprendimų šališkumą veiklos partnerių atžvilgiu.

22. Veiklos partneriai gali priimti, teikti dovanas pagal tarptautinį protokolą ir (ar) tradicijas, reprezentacines dovanas, jei to nedraudžia jokie galiojantys teisės aktai ir tokios dovanos yra tinkamos verslo santykių palaikymo požiūriu.

23. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriams draudžiama teikti bet kokio pobūdžio dovanas politinėms partijoms, jų atstovams, taip pat kandidatams į politines pareigas.

24. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai privalo laikytis teisės aktų reikalavimų dėl paramos ir (ar) labdaros teikimo. Paramos ir labdaros priemonės negali būti naudojamos paslėptam interesų skatinimui. Parama ar labdara teikiama laikantis skaidrumo, nešališkumo, tikslingumo, viešumo, socialinės atsakomybės principų.

IV SKYRIUS SĄŽININGA KONKURENCIJA

25. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai laikosi konkurencijos teisės reikalavimų. Ministerijos, organizacijos veiklos partneriai nesudaro susitarimų, kurie gali turėti įtaką kainoms, sandorių sąlygoms, veiklų strategijoms, dalyvavimui, nedalyvavimui konkursuose.

26. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai kruopščiai pasirenka tiekėjus, kuriuos jie samdo sutarčių su Ministerija ir (ar) organizacijomis sąlygoms vykdyti. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai siekia ir imasi protingų pastangų informuoti savo partnerius apie Veiklos partnerių elgesio kodekse nustatytas arba apie panašias savo taisykles ir įpareigoja juos jų laikytis.

27. Ministerijos, organizacijos veiklos partneriai privalo laikytis teisės aktų reikalavimų dėl tinkamo prekių, paslaugų importo, eksporto, tranzito.

28. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi imtis visų būtinų priemonių, kad savo įtakos srityje užkirstų kelią pinigų plovimui, mokestiniam sukčiavimui.

29. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai turi imtis visų būtinų priemonių, kad užkirstų kelią tiesioginiam ar netiesioginiam terorizmo, ginkluotų grupuočių finansavimui ir laikytųsi taikomų teisinių reikalavimų, susijusių su „konfliktų mineralų“ problema.

V SKYRIUS

VEIKLOS PARTNERIŲ ELGESIO KODEKSO LAIKYMASIS

30. Ministerijos, organizacijos turi siekti ir dėti protingas pastangas, kad jų veiklos partneriai susipažintų su Veiklos partnerių elgesio kodeksu.

31. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai, bendradarbiaudami su Ministerija, organizacijomis, privalo pranešti Ministerijai ir (ar) organizacijoms apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį, kurie gali paveikti Ministerijos ir (ar) organizacijų dalykinę reputaciją ir (ar) sukelti žalą Ministerijai ir (ar) organizacijoms.

32. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai netoleruoja jokių neigiamas pasekmes sukeliančių veiksmų prieš apie pažeidimus pranešančius darbuotojus. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai garantuoja apie pažeidimus informuojančių asmenų saugumą.

33. Ministerijos, organizacijų veiklos partneriams pažeidus Veiklos partnerių elgesio kodeksą, jei Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai sutinka, jiems suteikiama galimybė per nustatytą protingą laikotarpį įgyvendinti pažeidimų šalinimo veiksmus (išskyrus nusikaltimų, kitų šiurkščių teisės aktų pažeidimų atvejais).

34. Ministerija, organizacijos pasilieka teisę Ministerijos, organizacijų veiklos partneriams taikyti atitinkamas sankcijas teisės aktų nustatyta tvarka nustatytų nusikalstamų veikų atveju ir (ar) jei Ministerijos, organizacijų veiklos partneris per nustatytą laikotarpį nesiėmė tinkamų veiksmų pažeidimams pašalinti. Tai gali lemti visų ar dalies veiklos santykių nutraukimą, sustabdymą, sutarties ar sutarčių nutraukimą, reikalavimą atlyginti žalą.

35. Ministerija, organizacijos pasilieka teisę patikrinti, ar Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai, jų tiekėjai ir subrangovai laikosi Veiklos partnerių elgesio kodekso reikalavimų. Tokiais atvejais Ministerija, organizacijos suderina su Ministerijos, organizacijų veiklos partneriais patikrinimo apimtį, laikotarpį, reikalingus pateikti duomenis ir informaciją.

36. Kilus neaiškumams ar klausimams dėl Veiklos partnerių elgesio kodekso įgyvendinimo, laikymosi Ministerijos, organizacijų veiklos partneriai gali kreiptis į Ministerijos ir (ar) organizacijos už korupcijos prevenciją atsakingą asmenį.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Pasikeitus Ministerijos ir (ar) organizacijų veiklos aplinkai (politinei, socialinei, teisinei, ekonominei), remiantis įgyta nauja patirtimi, Veiklos partnerių elgesio kodeksas gali būti papildomas ir atnaujinamas.

38. Šio Veiklos partnerių elgesio kodekso nuostatos taikomos tiek, kiek šių teisinių santykių nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai.
